

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ของนักเรียนนอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิถีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังต่างกัน” ครอบคลุมสาระสำคัญๆ คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ประชากรใน การวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อวัดความรู้ของนักเรียนนอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการเรียนทางไกล ที่มีภูมิหลังต่างกัน คือ อายุ เพศ ภูมิฐานะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพ แหล่งที่ได้รับความรู้รัฐธรรมนูญ และความถี่ในการอ่านหนังสือรัฐธรรมนูญ ต่อเรื่อง “สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540”
2. เพื่อวัดเจตคติของนักเรียนนอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการเรียนทางไกล ที่มีภูมิหลังต่างกัน คือ อายุ เพศ ภูมิฐานะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพ แหล่งที่ได้รับความรู้รัฐธรรมนูญ และความถี่ในการอ่านหนังสือรัฐธรรมนูญ ต่อเรื่อง “สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540”
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ระหว่างกลุ่มนักเรียนนอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการเรียนทางไกล ที่มีภูมิหลังต่างกัน คือ อายุ เพศ ภูมิฐานะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพ ต่อเรื่อง “สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540”
4. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติระหว่างกลุ่มนักเรียนนอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการเรียนทางไกล ที่มีภูมิหลังต่างกัน คือ อายุ เพศ ภูมิฐานะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพ ต่อเรื่อง “สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540”

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอายุต่างกัน มีความรู้และเจตคติต่อเรื่อง "สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540" แตกต่างกัน
2. นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีเพศต่างกัน มีความรู้และเจตคติต่อเรื่อง "สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540" แตกต่างกัน
3. นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความรู้และเจตคติต่อเรื่อง "สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540" แตกต่างกัน
4. นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความรู้และเจตคติต่อเรื่อง "สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540" แตกต่างกัน
5. นักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้และเจตคติต่อเรื่อง "สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540" แตกต่างกัน

ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษานอกโรงเรียนที่ลงทะเบียนในหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีการเรียนทางไกล ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ศูนย์ จำนวนทั้งสิ้น 31,191 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยการประมาณค่าจาก Table for Determining Sample Size From a Given Population (Taro Yamane, 1970) เมื่อขนาดประชากร จำนวน 31,191 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 394 คน ดังนั้น เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเกิดกระจายตัว ผู้วิจัยจึงได้สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากนักศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ศูนย์ โดยสุ่มตัวอย่าง จำนวนศูนย์ละ 1 เขต แต่ละเขตสุ่มตัวอย่างมา จำนวน 2 กลุ่ม ต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักศึกษานอกโรงเรียน ได้แก่ สถานภาพ ด้าน อายุ เพศ ภูมิภาค ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประกอบอาชีพ แหล่งที่ได้รับความรู้ และความถี่ในการอ่านหนังสือรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยข้อความคำถามเชิงปรนัยชนิดเลือกตอบ และชนิดให้เติมช่องว่าง 7 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยการนำเนื้อหาสาระบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาสร้างเป็นแบบวัดความรู้เชิงปรนัยชนิดเลือกตอบ (Objective Multiple Choice) ประกอบด้วยข้อความคำถาม จำนวน 28 ข้อ คำถามแต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก และมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว ประเด็นเนื้อหาของข้อความคำถามมีดังนี้

1. ความรู้เรื่องสิทธิ จำนวน 15 ข้อ (ข้อ 1 – 15)
2. ความรู้เรื่องเสรีภาพ จำนวน 8 ข้อ (ข้อ 16 – 23)
3. ความรู้เรื่องความเสมอภาค จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 24 – 28)

ตอนที่ 3 เป็นแบบวัดเจตคติเกี่ยวกับ "สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปวงชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540" ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยแบบวัดเจตคตินี้มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ท ประกอบด้วยข้อความเชิงนิมาน (Positive) และข้อความเชิงนิเสธ (Negative) จำนวน 30 ข้อ ซึ่งครอบคลุมเจตคติเกี่ยวกับ "สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540" ดังนี้

1. เจตคติเรื่องสิทธิ	จำนวน 16 ข้อ (ข้อ 1 – 16)
2. เจตคติเรื่องเสรีภาพ	จำนวน 9 ข้อ (ข้อ 17 – 25)
3. เจตคติเรื่องความเสมอภาค	จำนวน 5 ข้อ (ข้อ 26 – 30)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้รับการอำนวยความสะดวกจาก อาจารย์ ครูผู้สอน และครูประจำกลุ่มของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนกรุงเทพมหานครทั้ง 4 แห่ง เป็นอย่างดี การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เวลาทั้งสิ้น 9 วัน ระหว่างวันที่ 10 - 19 กันยายน 2543 ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามได้ครบสมบูรณ์ จำนวน 394 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS FOR WINDOWS โดยนำข้อมูลเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ มาวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และเจตคติ ต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 วิเคราะห์ค่าสถิติ ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้ง วิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ค่า t - test และค่า F - test เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ก็ได้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ของนักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิธีเรียนทางไกลใน กรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังต่างกัน" ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยออกเป็น 6 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษานอกโรงเรียน

จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 ประกอบด้วยนักศึกษาชาย จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 และนักศึกษาหญิง จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 นักศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 53.6 นอกจากนี้ นักศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมของปีการศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในระหว่าง 2.00 – 2.56 คิดเป็นร้อยละ 36.8 สำหรับอาชีพหลักของนักศึกษานอกโรงเรียน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 33.8 มีอาชีพรับราชการและทำงานรัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับแหล่งที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และความถี่ในการอ่านหนังสือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ใน 1 ภาคเรียน พบว่า

2.1 แหล่งที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 นักศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จากหนังสือพิมพ์ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 รองลงมาตามลำดับคือจากครูผู้สอน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 คน และรายการโทรทัศน์ทั่วไป จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0

2.2 ความถี่ในการอ่านหนังสือรัฐธรรมนูญ นักศึกษาส่วนใหญ่ใน 1 ภาคการเรียนได้อ่านหนังสือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประมาณ 0 – 5 ครั้งเท่านั้น ร้อยละ 96.2 นักศึกษาได้อ่าน 6 – 10 ครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 สำหรับนักศึกษาที่อ่าน 16 ครั้งขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ .5 11 – 15 ครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตอนต้นที่มีภูมิลำเนาต่างกัน พบว่า

3.1 การวิเคราะห์ความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษานอกโรงเรียนวิธีการเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 394 คน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้เรื่องสิทธิอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.59$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้เรื่องสิทธิ ในระดับดีมากอยู่ 3 ข้อ จาก 15 ข้อ เช่น ข้อ 11. การกระทำในข้อใด จัดเป็นการใช้สิทธิส่วนบุคคลอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = .90$) และข้อที่นักศึกษามีความรู้ในระดับที่ต้องแก้ไข มี 6 ข้อ เช่น ข้อ 10. การกระทำในข้อใดเป็นสิทธิของบุคคลที่ได้รับการคุ้มครองในคดีอาญา ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = .30$) ส่วนข้อที่นักศึกษามีความรู้ในระดับปานกลาง มี 2 ข้อ เช่น ข้อ 3. รัฐธรรมนูญกำหนดให้บุคคลที่ไม่มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพ มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือยังชีพ จากรัฐเมื่ออายุเท่าใด ($\bar{X} = .67$)

3.2 การวิเคราะห์ความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษานอกโรงเรียนวิธีการเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 394 คน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้เรื่องเสรีภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.61$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้เรื่องเสรีภาพใน ระดับดี 2 ข้อ เช่น ข้อ 16. การกระทำในข้อใดถือเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างถูกต้อง ($\bar{X} = .78$) ส่วนข้อที่นักศึกษาต้องแก้ไข มี 2 ข้อ เช่น ข้อ 19. การกระทำในข้อใดเป็นการใช้ เสรีภาพในการสื่อสารอย่างไม่ถูกต้อง ($\bar{X} = .47$) ส่วนข้อที่นักศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้ อยู่ใน ระดับปานกลาง มี 3 ข้อ เช่น ข้อ 18. การกระทำใดที่กฎหมายไม่ให้ความคุ้มครอง ($\bar{X} = .68$)

3.3 การวิเคราะห์ความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษานอกโรงเรียนวิธีการเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 394 คน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมมีความรู้เรื่องความ เสมอภาคในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมี ความรู้เรื่องความเสมอภาค ในระดับดี 2 ข้อ เช่น ข้อ 25. การกระทำในข้อใดเป็นสิทธิของ ประชาชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ($\bar{X} = .72$) ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้เรื่องความ เสมอภาคในระดับต้องแก้ไข 2 ข้อ เช่น ข้อ 24. ตามบทบัญญัติ มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิ

เสมอกัน ในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสี่ปี ($\bar{X} = .31$) ส่วนประเด็นที่นักศึกษามีความรู้เรื่องเสรีภาพในระดับพอใช้ คือ ข้อ 26. การกระทำในข้อใดเป็นการรับรองความเสมอภาคของบุคคล ($\bar{X} = .59$)

3.4 ผลการวิเคราะห์ความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียน พบว่า นักศึกษามีความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคโดยรวมอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = .58$) และเมื่อพิจารณาความรู้รายประเด็น พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้เรื่องสิทธิระดับพอใช้ ($\bar{X} = .59$) นักศึกษานอกโรงเรียนมีความรู้เรื่องเสรีภาพระดับปานกลาง ($\bar{X} = .61$) และมีความรู้เรื่องความเสมอภาคระดับพอใช้ ($\bar{X} = .55$) เช่นกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ระดับเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีภูมิหลังต่างกัน

4.1 การวิเคราะห์ระดับเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิธีการเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 394 คน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) 8 ข้อ จาก 15 ข้อ เช่น ข้อ 10. ประชาชนทุกคนมีสิทธิในการต่อต้านการปฏิวัติรัฐประหารหรือการยึดอำนาจโดยสันติวิธี ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนข้อที่นักศึกษามีเจตคติอยู่ในระดับมาก มีอยู่ 7 ข้อ เช่น ข้อ 11. เด็กชายแดงติดยาเสพติด สมควรอย่างยิ่งที่จะนำไปปรับปรุงพฤติกรรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก เช่น บ้านเมตตา และบ้านกรรณา ($\bar{X} = 4.16$) สำหรับข้อที่นักศึกษามีเจตคติอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีอยู่ 1 ข้อ คือ ข้อ 15. นายกนกต้องโทษข่มขืนและฆ่าเด็กหญิงนงสมควรจะถูกประหารชีวิตสถานเดียว ($\bar{X} = 1.69$)

4.2 การวิเคราะห์ระดับเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิธีการเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 394 คน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) 6 ข้อ เช่น ข้อ 21. เมืองไทยเป็นเมืองพุทธ ดังนั้นประชาชนทุกคนควรนับถือศาสนาพุทธเท่านั้น ($\bar{X} = 3.11$) ส่วนข้อที่นักศึกษานอกโรงเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับมาก มีอยู่ 2 ข้อ เช่น ข้อ 19. บุคคลไม่สามารถเข้าไปในเคหสถานของผู้อื่นได้โดยปราศจากความยินยอมของ

ผู้ปกครองเว้นแต่มีหมายค้น ($\bar{X} = 3.86$) และนักเรียนนอกโรงเรียนมีเจตคติในระดับน้อยมีเพียง 1 ข้อ คือ ข้อ 18. สตรียอมมีสิทธิในการทำแท้งได้อย่างเสรี ($\bar{X} = 2.07$)

4.3 การวิเคราะห์ระดับเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิธีการเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 394 คน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) คือ ข้อ 3 ข้อ เช่น ข้อ 29. ควรยกเลิกระบบเอ็นทรานซ์เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีสิทธิเข้ามหาวิทยาลัยของรัฐเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.34$) ส่วนข้อที่นักศึกษานอกโรงเรียนมีเจตคติอยู่ในระดับมาก มีอยู่ 2 ข้อ เช่น ข้อ 26. ในทางปฏิบัติ สังคมไทยไม่ได้ให้ความเสมอภาคแก่คนรวยและคนจนเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 3.64$)

4.4 ผลการวิเคราะห์ระดับเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) และเมื่อพิจารณาเจตติรายประเด็น พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) มีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) และมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$)

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ พบว่า

5.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ

5.1.1 อายุ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ้ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี กับนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีความรู้เรื่องสิทธิแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนคู่อื่นมีความรู้ไม่แตกต่างกัน

5.1.2 เพศ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.1.3 ภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาที่ต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.1.5 อาชีพ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ

5.2.1 อายุ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี กับนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีความรู้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนคู่อื่นมีความรู้ไม่แตกต่างกัน

5.2.2 เพศ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.2.3 ภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.2.5 อาชีพ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ พบว่า นักศึกษาที่มีอาชีพ

รับราชการและทำงานในรัฐวิสาหกิจกับนักศึกษาที่ไม่มีอาชีพ มีความรู้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนคู่อื่นมีความรู้ไม่แตกต่างกัน

5.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ

5.3.1 อายุ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ พบว่านักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี กับนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี และนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี กับนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความรู้เรื่องความเสมอภาคแตกต่างกัน ส่วนคู่อื่นมีความรู้ไม่แตกต่างกัน

5.3.2 เพศ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.3.3 ภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

5.3.5 อาชีพ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ พบว่า

6.1 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ

6.1.1 อายุ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันที่มีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ ไม่พบความแตกต่าง

6.1.2 เพศ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.1.3 ภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.1.5 อาชีพ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ พบว่า

6.2.1 อายุ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.2.2 เพศ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.2.3 ภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.2.5 อาชีพ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีของเซฟเฟ พบว่า นักศึกษาที่

ประกอบอาชีพส่วนตัว กับนักศึกษาที่ไม่มีอาชีพ มีเจตคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนคู่อื่นมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพไม่แตกต่างกัน

6.3 การเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา คือ อายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ พบว่า

6.3.1 อายุ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกัันมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.3.2 เพศ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.3.3 ภูมิลำเนา พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.3.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

6.3.5 อาชีพ พบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลในภาพรวม

ความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นวิถีเรียนทางไกลในกรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังต่างกัน

1.1 นักศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ในประเด็นเรื่องสิทธิ และประเด็นเรื่องความเสมอภาคอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนความรู้ในประเด็นเรื่องเสรีภาพอยู่ในระดับปานกลาง จากการวิจัยครั้งนี้ทำให้เห็นว่านักศึกษามีความรู้ต่อประเด็นเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคอยู่ในระดับพอใช้ และในระดับปานกลาง เช่น ข้อ 7 ประเด็นที่ว่า “เมื่อบุคคลถูกระบุว่าเป็น

ผู้ต้องหา ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนต้องนำตัวบุคคลนั้นส่งศาลภายในระยะเวลาใด” ส่วนประเด็นเรื่องความเสมอภาค ในข้อ 24 ที่ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกัน ในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่ากี่ปี่” ส่วนประเด็นเรื่องของเสรีภาพที่นักศึกษามีความรู้ในระดับปานกลาง ข้อที่จะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจ คือ ข้อ 22 “การกระทำในข้อใดเป็นการใช้เสรีภาพในการศึกษาอย่างถูกต้อง” ดังนั้นจะเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความรู้ทั้ง 3 ประเด็นอยู่ในระดับที่ต้องเร่งให้ความรู้ และส่งเสริมความรู้ในประเด็นดังกล่าวมากขึ้น จากการที่นักศึกษากลุ่มใหญ่มีความรู้ในระดับที่ต้องปรับปรุงอาจมีผลสืบเนื่องมาจากนักศึกษากลุ่มใหญ่ต้องประกอบอาชีพประจำ ดังนั้นจึงไม่มีเวลาในการศึกษา ค้นคว้าเอกสาร หนังสือ และสื่อต่างๆ จึงทำให้ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามเนื้อหาสาระบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ประกอบกับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ของสื่อสารมวลชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญยังไม่มากพอ และยังไม่สามารถที่จะนำเสนอให้นักศึกษามีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากเนื้อหาสาระบัญญัติของรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องที่มีจำนวนมาก รวมทั้งเป็นเรื่องใหม่ และยากที่จะทำความเข้าใจจึงไม่มีแรงจูงใจที่จะทำให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องดังกล่าวมากเท่าที่ควร

1.2 นักศึกษานอกโรงเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติในประเด็นเรื่องสิทธิ ประเด็นเรื่องเสรีภาพ และประเด็นเรื่องความเสมอภาคอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้เห็นว่านักศึกษามีเจตคติที่ไม่เป็นทางบวกหรือทางลบแต่อย่างใดกับข้อความต่างๆ ในประเด็นข้างต้น เช่น ข้อ 10. “ประชาชนทุกคนมีสิทธิ ในการต่อต้านการปฏิวัติ รัฐประหารหรือยึดอำนาจโดยสันติวิธี” และ ข้อ 13. “การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาแบบใหม่ ถือว่าเป็นการสูญเสียงบประมาณการเลือกตั้งโดยไม่คุ้มค่า” สาเหตุน่าจะเป็นผลสืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ให้ความเสมอภาคกับทุกคนในการที่จะแสดงออก รวมทั้งระบบการศึกษาในปัจจุบันที่เปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษา ได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น ประกอบกับการเปลี่ยนเจตคติในการปฏิบัติความรุนแรงต่อบุคคลอื่น เป็นการใช้อำนาจด้วยสันติวิธี ส่วนความคิดเห็นเรื่องการเลือกตั้งวุฒิสภา ที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลาง สืบเนื่องมาจากในปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ดังนั้นรัฐบาลจึงได้พยายามที่จะส่งเสริมให้ประชาชนทุกคนในประเทศประหยัดอดออม จึงเป็นเหตุทำให้นักศึกษากลุ่มใหญ่เห็นด้วยกับประเด็นดังกล่าวในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานราชการ สถานศึกษา สถาบันครอบครัว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญที่จะหันมาให้ความสนใจกับการสร้างจิตสำนึก

และเจตคติที่ดีต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคที่ถือว่าเป็นพื้นฐานของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

อภิปรายผลเป็นรายด้าน

1. ความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักเรียนนอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภูมิหลังต่างกัน จำแนกตามอายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ

1.1 อายุ จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนนอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกัน ความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และนักเรียนนอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ การที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากนักเรียนนอกโรงเรียนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี เป็นนักศึกษาที่อยู่ในวัยรุ่น ความสนใจส่วนใหญ่เป็นเรื่องของตนเอง เช่น การแต่งกาย การอยู่ร่วมกับเพื่อนในสังคม การได้รับความยอมรับจากเพื่อน การสนใจเพศตรงข้าม เป็นต้น ดังนั้นการที่นักศึกษาจะสนใจต่อสภาพแวดล้อมก็ยังมีน้อยกว่านักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี และนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ทั้งนี้เพราะนักศึกษากลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความสนใจกับเรื่องความเป็นอยู่ ความเจริญก้าวหน้าทางหน้าที่การงาน ครอบครัว เป็นต้น อีกทั้งรัฐธรรมนูญเป็นวิถีชีวิตหรือเป็นเงื่อนไขที่ประชาชนทุกคนต้องปฏิบัติตาม ดังนั้นนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 21–30 ปีและที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จึงได้ให้ความสนใจรัฐธรรมนูญมากกว่ากลุ่มนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี สาเหตุเนื่องจากนักศึกษาที่มีอายุมากกว่าจะได้รับการเรียนรู้ และมีประสบการณ์ ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าและดีกว่านักศึกษาที่อายุน้อยในช่วงเวลาเดียวกัน และจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นเมื่อมีพื้นฐานที่ได้รับมาบ้างในช่วงเวลาที่ผ่านมา จะเห็นว่าเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ประชาชนทุกคนต้องทราบเพื่อจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน จึงอาจเป็นเหตุให้นักศึกษาในวัยนี้ให้ความสนใจ มากกว่านักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะศรี ยงเจริญ (2522) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีอายุมากเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย

1.2 เพศ จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ รวมทั้งนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจุบันนักศึกษาที่เป็นเพศหญิงให้ความสนใจทางด้านการเมืองมากขึ้นประกอบกับได้ออกมาประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้น ทำให้ได้มีโอกาสพบปะผู้คนและได้สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันกับเพื่อนร่วมงาน รวมทั้งปัจจุบันงานที่รับผิดชอบของนักศึกษาที่เป็นเพศหญิงและนักศึกษาที่เป็นเพศชายก็ไม่แตกต่างกันนักสังเกตได้จากการประกอบอาชีพ เช่น การประกอบอาชีพตำรวจหญิง รัฐมนตรีหญิง การเป็นนักบินหญิง การเป็นพลขับรถประจำทาง เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระวรรณ พิบูลย์ (2518) ที่พบว่าเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกับผู้ชาย และสถิต จิตตะนาดี (2518) ที่พบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยไม่ แตกต่างกัน

1.3 ภูมิฐานะ จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิฐานะต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิฐานะต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีภูมิฐานะต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สาเหตุมาจากนักศึกษาในกลุ่มนี้เข้ามาอาศัยและทำมาหากินในกรุงเทพมหานครเป็นเวลานาน การได้รับข่าวสารทางด้านการเมืองการปกครองจากสื่อต่างๆ ไม่แตกต่างกันรวมทั้งมีระดับการศึกษาที่อยู่ในระดับเดียวกัน อีกทั้งสื่อการเรียนการสอนที่สถานศึกษาจัดมาเสริมให้นักศึกษามีความรู้ด้านการเมืองมากขึ้น ดังนั้นความรู้ที่ได้รับจึงมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ทำให้ตัวแปรภูมิฐานะไม่มีผลต่อความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วงศ์ เลิศไพศาล (2516) ที่กล่าวว่า ภูมิฐานะไม่ช่วยให้นิติรัฐศาสตร์มีความรู้ในระดับที่สูงขึ้น

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ มีสาเหตุเนื่องมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือชี้วัดถึงระดับสติปัญญาได้อย่างหนึ่ง ซึ่งบุคคลแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันในระดับสติปัญญา แต่อาจจะไม่มีผลต่อการเรียนรู้ในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่และมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนทุกคน รวมทั้งการที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการที่ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจโดยการสอดแทรกเข้าไปในหลักสูตรการเรียน และการจัดทำสื่อประกอบการเรียนให้กับนักเรียนนักศึกษาทุกคนมีความเข้าใจ รวมทั้งสื่อมวลชนต่างๆ ที่พยายามนำเสนอเรื่องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญในแง่มุมต่างๆ ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงไม่มีอิทธิพลต่อเรื่องความรู้ในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายทิพย์ สุกดีพันธ์ (2522) ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีอิทธิพลต่อความสนใจทางการเมือง และความไว้วางใจทางการเมือง ตลอดจนประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล สำหรับนักศึกษานอกโรงเรียนมักจะได้รับความรู้เรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลต่างๆ และจากการได้รับประสบการณ์ตรง

1.5 อาชีพ จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อันมีสาเหตุเนื่องมาจากนักศึกษานอกโรงเรียนกลุ่มนี้แม้จะมีอาชีพต่างกันแต่ก็มีระดับการศึกษาเท่ากันและเป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งมีสภาพสิ่งแวดล้อมเหมือนกันการได้รับข้อมูลข่าวสารหรือการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องสิทธิ และความเสมอภาคใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความรู้ในประเด็นสิทธิ และความเสมอภาค

ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกันมีความรู้เรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษากลุ่มที่มีอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจมีจำนวนมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น และนักศึกษากลุ่มนี้รับราชการเป็นทหารกองประจำการซึ่งต้องอยู่ในระเบียบวินัยและแบบแผนของทหารอาจทำให้มีความรู้และความสนใจเกี่ยวกับเสรีภาพแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรายุทธ วัจนะรัตน์ (2524) พบว่า อาชีพของประชาชนมีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ จะมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าอาชีพอื่น

2. เจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีภูมิลำเนาต่างกัน จำแนกตามอายุ เพศ ภูมิลำเนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอาชีพ

2.1 อายุ จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ การที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากนักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน อาจจะมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้านสิทธิในรัฐธรรมนูญแตกต่างกัน โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีอายุมากจะมีความสนใจและมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองมากกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อย และนักศึกษาที่มีอายุมากต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อครอบครัวและสังคมมากกว่านักศึกษาที่มีอายุน้อย และมีประสบการณ์ด้านการเมืองมากกว่าจึงทำให้มีความสนใจต่อเรื่องสิทธิ ซึ่งต้องใช้ในการชีวิตประจำวันจึงทำให้มีเจตคติแตกต่างไปจากผู้มีอายุน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานะศรี ยงเจริญ (2522) ที่กล่าวว่า นักศึกษาที่มีอายุมากเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีเจตคติเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันมีเจตคติเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ การที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากประเด็นที่เกี่ยวกับเสรีภาพและความเสมอภาคเป็นประเด็นที่นักศึกษาทุกกลุ่มอายุให้ความสนใจและติดตามข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ตลอดจนรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องเสรีภาพและความเสมอภาคมากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา ทำให้นักศึกษาทุกกลุ่มอายุสามารถเข้าใจถึง

ข้อมูลด้านเสรีภาพ และความเสมอภาคไม่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิณฑ นิประศาสน์ (2529) ที่พบว่า อายุไม่มีอิทธิพลต่อการประพฤติปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย การที่เป็นเช่นอาจเนื่องมาจากนักศึกษาทุกคนมีความรู้ความสามารถมีเหตุผลในการแก้ปัญหาทุกคนมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกันไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีอายุมากน้อยต่างกันหรือไม่ และอาจเนื่องมาจากได้รับการข่าวสารจากครอบครัว โรงเรียน เป็นต้น ที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคก็เป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและให้ผลโดยตรงต่อบุคคล จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาให้ความสำคัญและมีเจตคติในทิศทางที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 เพศ จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ รวมทั้งนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีเพศต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักศึกษาทั้งเพศหญิงและเพศชายมีการศึกษาอยู่ในระดับชั้นเดียวกันมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารโดยเท่าเทียมกัน ทำให้มีความคิดเห็นในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน อีกทั้งปัจจุบันพบว่านักศึกษาเพศหญิงก็ให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น และปัจจุบันสังคมก็เปิดโอกาสให้ผู้หญิงสามารถแสดงความคิดเห็นในด้านการเมืองมากขึ้น ทั้งที่ในอดีตผู้หญิงไม่สามารถที่จะเข้ามาบทบาทในหน้าที่ดังกล่าวได้ สิ่งเหล่านี้ทำให้เจตคติทางด้านการเมืองโดยเฉพาะในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกัน รวมทั้งการได้เข้าสังคมพบปะบุคคลและการได้รับข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ทางสื่อมวลชนทั้งทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และวิทยุ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต ประสมปลื้ม (2518) และลลินธร กิจจาธิการกุล (2522) ที่กล่าวว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีทัศนคติทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

2.3 ภูมิลำเนา จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่ภูมิลำเนาต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่ภูมิลำเนาต่างกันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ รวมทั้งนักศึกษานอกโรงเรียนที่ภูมิลำเนาต่างกันที่มีเจตคติต่อเรื่องความ

เสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากบุคคลเหล่านี้เข้ามาพักอาศัยในกรุงเทพมหานครเป็นเวลาหลายปีแล้ว ดังนั้นการได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังแนวความคิดของ รัฐธรรมนูญเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผนวกกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่นักศึกษาพักอาศัยอยู่เอื้อต่อการที่จะได้รับข่าวสารข้อมูลในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษามีเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลลิตนธร กิจจาริการกุล (2522) พบว่า นักเรียนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมือง และนอกเขตเมือง มีทัศนคติทางการเมือง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจะเห็นว่าสถาบันการศึกษา และสิ่งแวดล้อมน่าจะมีบทบาทสำคัญต่อการปลูกฝังค่านิยมมากกว่าภูมิลำเนา

2.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้รวมทั้งนักศึกษานอกโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัันที่มีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้จากผลการวิเคราะห์ทำให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นไม่ใช่สาเหตุที่สำคัญในการที่ทำให้เจตคติของบุคคลเป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง กล่าวคือปัจจุบันนักศึกษาได้รับโอกาสในการศึกษาหาความรู้ในเนื้อหาแหล่งความรู้ต่างๆ เช่น ตำรา แบบเรียน วิทยุ โทรทัศน์ หรือศึกษาจากตัวบุคคลคือ จากกลุ่มเพื่อน หรือกลุ่มอาจารย์ ดังนั้น เมื่อนักศึกษามีปัญหาการเรียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักศึกษาอาจจะใช้วิธีการไปสอบถามเพื่อนๆ ที่เรียนกลุ่มเดียวกันหรือเก็บปัญหาไว้รอสอบถามอาจารย์ประจำกลุ่มเมื่อพบกลุ่มก็ได้ ซึ่งถือเป็นช่องทางที่ทำให้นักศึกษาสามารถได้รับถ่ายทอดเจตคติจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งได้โดยง่าย ทำให้เจตคติถูกถ่ายทอดไปสู่บุคคลใกล้เคียงได้ ดังนั้นเมื่อนักศึกษามีกิจกรรมร่วมกัน มีการติดต่อสื่อความหมายและมีความสัมพันธ์ต่อกัน จึงอาจเป็นเหตุทำให้นักศึกษาเปลี่ยนแปลงเจตคติตามข้อมูลและประสบการณ์ตามที่ได้รับมาจากครูผู้สอนและจากประสบการณ์ตรงที่ได้รับมากกว่า จะเป็นเพราะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายทิพย์ สุกติพันธ์ที่กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีอิทธิพลต่อความสนใจทางการเมืองและความไว้วางใจทางการเมือง

2.5 อาชีพ จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียนที่มีอาชีพต่างกัันมีเจตคติต่อเรื่องสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักศึกษานอกโรงเรียนที่อาชีพต่างกัันมีเจตคติต่อเรื่องเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ รวมทั้งนักศึกษานอกโรงเรียนที่อาชีพต่างกัันมีเจตคติต่อเรื่องความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ อันมีสาเหตุเนื่องมาจากนักศึกษานอกโรงเรียนกลุ่มนี้แม้จะมีอาชีพต่างกัันแต่ก็มีระดับการศึกษาเท่ากันและเป็นนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งมีสภาพสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน การได้รับข้อมูลข่าวสารหรือการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องสิทธิ และความเสมอภาคใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีเจตคติต่อประเด็นเรื่องสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตนธร กิจจาธิการกุล (2522) ที่กล่าวว่า อาชีพไม่มีผลทำให้ทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการทำผลวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษานอกโรงเรียน วิธีการเรียนทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีภูมิหลังต่างกััน มีระดับความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรจัดส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านเนื้อหาสาระบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ดังนี้

1. ปรับปรุงและสอดแทรกเพิ่มเติมเนื้อหาสาระในเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 รวมทั้งวิธีการเรียนการสอนที่เข้าใจได้ง่าย เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีเวลาจำกัดในการศึกษาหาความรู้
2. จัดกิจกรรมเสริมความรู้ เช่น จัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เพื่อให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยให้นักเรียน นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการปกครอง เช่น กิจกรรมการจำลองสถานการณ์การแสดงความคิดเห็นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อรัฐธรรมนูญฯ

3. จัดอบรมความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ให้กับนักศึกษานอกโรงเรียน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

4. ควรจัดการวัดผลการสอนอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการวัดและประเมินผลการเรียน ทุกครั้งที่จบบทเรียน เพื่อให้นักศึกษาได้รู้ความสามารถและพัฒนาการของตนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน และมีโอกาสพัฒนาความสามารถของตนเสมอๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ

2. ควรศึกษาความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ในจังหวัดอื่นๆ และภาคต่างๆ

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความรู้และเจตคติต่อเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคระหว่างนักศึกษานอกโรงเรียนกับนักเรียนในระบบโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย